

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEI, || BERGOMATIS, || E SOCIETATE ||
IESV, || HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI. ||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV. ||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Consalvi Fernandi ad quendam è Societate Iesu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

præcones causa conferebatur: sed iam Bononi-
 or aliqua ex parte deferuisse videtur. quod
 ita multa, ac diuersæ numerentur sectæ, suam
 profiteri nos dicunt; Xingouini, id ipsum Deno-
 illi prædicent: Ienxuani Foben quoddam suum
 xani Mton (disciplinarum ea nomina sunt) Ioto-
 ses Amidam: Xintani denique Quoquim: sed
 mus, non longè aberit, quin omnes fereantur legi-
 mi cælorum terræque opificis nostro præcepto
 mulgari: quem pro sua infinita clementia factum
 confidimus, ut ipsum agnoscant, agnoscantque
 dem, & gloriam tribuant. Vestras etiam aucto-
 ritates mihi carissimas, & istius Ecclesiæ, cuius
 maximè, deprecationes imploro. Meaco sup. No-
 nias, MDLX.

CONSALVI FERNANDEZ ad quendam è Societate Iesuitarum

Hæc litteris nonnulla, frater mi-
 sime, persequar, quæ, in lapide
 sem, in vinea Domini gesta
 sabatur eo tempore Iuan-
 Vilela, cuius iussu Gulielmus
 bis ære campano circumiret
 ad Christianam doctrinam
 discendam in templi cogitatio-
 bus vnus admodum paruulus nondum ad cer-
 stianorum adiunctus; Gasparem adijt Baptis-
 nopere efflagitans, quem Gaspar, id ætatis per-
 tre ethnico, cum prius perdiscere iubere, can-
 stianæ doctrinæ, respondit ille, nequaquam
 turum, quoad Baptismo lustratus esset, dicitur
 ad suos regressus, ita cum parentibus egerit,
 matremque, fratres, ac sorores ad Baptisum
 Ad aliud venio non minus mirabile. Dum
 vexatus ethnico quidam ex optimatibus, cum
 curaciones frustra tentasset, suadenti Christiano

dam, ut ad valetudinem recuperandam, Christiana religione suscepra, ad templum nostrum accederet, atque in pristinam valetudinem est restitutus. alij præterea morbi complures in his regionibus eadē aqua pelluntur.

Alius Christianus cum e graui morbo iam prope animam ageret; me accersitum rogauit, ut quoniam essem Societate Iesu, pro se Dominum deprecari: sanitatem se continuo recepturum. psalmis septem poenitentialibus recitatis, magnam ipsius fidem Dominus reddita statim valetudine remunerari dignatus est.

Profectus ex eo loco Gaspar in insulam quandam ad promulgandum Euangelium, incolas plus sexcentos in duo baptizauit, Christianæ fidei præceptis imbutos. quæ res tanto diabolus affecit dolore, ut vnum e Bonis eo miserit, qui populo persuaderet, falsa esse quæ Lusitanus concionator docuisset. quæ re cognita Gaspar confesum eodem legauit e nostris, qui apertis rationibus aduersarij mendacia redargueret. quæ res Christianos non mediocriter recreauit.

Haud ita multo post, barbari tres e principibus ciuitatis, communi consilio profecti ad excindendam Crucem in monte a Christianis erectam, vix dum scelere perpetrato, inter se rixari ceperunt, sibi que inuicem idipsum facinus exprobrare: demum cõrixa peruenit, ut e loco in loco, vbi Crux posita fuerat, inter se ex prouocatione dimicauerint: quorum duo postridie manè mortui ibidem reperti sunt: tertius vero nusquam postea apparuit (ablatus a demonibus creditur) nec aliud quidpiã de illo auditu est, nisi quod biduo post adolescentis quidã repente ab immundo spiritu occupatus palam secebat: se nimirum esse, qui Crucem præciderat, & propterea se in altera vita torqueri acerbissimè. quod videre Iaponij, rei occultandæ gratia adolescentem abscondere statuerunt, atque ita ex oculis nostris euasit, ut nihil de ipso deinde cognouerimus, incertumque sit, eum ne interfecerint. qui partim hisce de causis, partim quod sexcentos quos dixi neophytos vide-

rent alios idola cremantes, alios in mare praecipit
 concursu ad Regem facto postularunt, ut Gogmagog
 gni finibus pelleret. quibus Christiani cum exaltatione
 resisterent, resque iam ad arma spectare viderentur,
 misit qui Gaspari nuntiaret, nequaquam se in
 in suo regno interimi: proinde ad Socios secedere
 quocirca in Bungum vbi erat eo tempore Colomanus
 rianus, inde concessit non sine magno quidem
 dolore: quippe qui in spem venisset, Regis ipsius
 minum traducendi. is enim saepius Gaspari praedixit
 dixerat, se animo ac voluntate esse Christianum.
 Christiano se gerere, quod praecclare intelligens
 superstitiones quantum à veritate distarent.

Valetudinarium & sodalium, quod Mithras
 vocant, à Cosmo institutum in vrbe Funaria
 Bungensis, ethnici magna cum approbatione
 unt: cum enim inter se ex animo ac vere non
 rantur in primis, reperiti in toto orbe terrarum
 peres curet, iisque necessaria cuncta suppeditent.

Duo sanè admirabilia mihi narrata sunt, quae
 oppido contigere. ethnici quidam e primoribus
 tatis ancillam habebat Christianam. arguitur
 ferme Christianos auersantur, conuersus ad
 Cur, inquit, tu Christiana es, cum ego sim ethnici.
 continuo ab ista religione recesseris, huic ego
 bus interficiam. Cui serua Dei, non eo
 stiana sacra suscepisse respondit, ut iis mox
 barbaros ritus rediret. tum herus eius persecutio
 gnita, cum mortis minis interdixit, ne ex eo tempore
 Crucem adorandam sese conferret. illa vero
 ta praesidio, nihil idcirco ab instituta Crucis
 stere, quoad eam herus obuiam in itinere factus
 dit.

Alterum illud est. Paucis ante diebus, quando
 hunc Firandi portum venirem, Sinarum nauibus
 num quendam qui apud Sinas in vinculis fuerat
 dem portum aduexit. Sinæ aliquot ibidem conuen-
 tes cum ad nauim accessissent, ut Lusitanum

querere de nauarcho Sina populari suo ceperunt, quo
 consilio Lusitanum in ea loca perducere ausus esset, cum
 Rex virandi sacerdotem Lusitanum ex oppido pepulif-
 set, nisi spoliari se ab Rege nauigio vellet, continuo Lu-
 sitanum interficeret. Hac dum agitantur, diuinitus fa-
 ctum est, vt Christianus Iaponius quidam interueniret.
 is vbi moerentem Lusitanum aspexit, ad eum confestim
 accedens, causa inuestitæ cognita manu apprehensum
 bono animo iubet esse: quantum per suas facultates li-
 cent, nihil ei apud se defuturum. inde perducit domum,
 ubique hominem habuit quoad vsque nos eo perueni-
 mus. Et sane Lusitanos Christiani tanta benevolentia
 prosecuntur, vt in eorum aedes æquè liber illis atque
 in suas ipsorum aditus sit: sed iam præcipue præclarum
 amoris sui documentum dedere, cum Iaponij facta in
 eos coniuratione arma ceperunt. quod vbi à Christia-
 nis cognitum est, communi statim consensu ad eorum
 defensionem se vel capitis periculo compararunt: cum
 ex eis quidam extrema iam ætate, reliquorum domos cir-
 cumcurrerent, hortareturque omnes ad mortem pro Chris-
 tianis fortiter opperendam: quare perterriti barbari, a sus-
 cepto consilio desisterunt. Obsecrate fratres carissimi
 Dominum, vt huius gentis animos ad suos errores ac mi-
 serias recognoscendas illuminet. Cal. Decem. MDLX.

LVDOVICI ALMEIDAE AD
 socios in Lusitaniam.

Nis litteris, quæ à vobis ad nos assiduè perferuntur, insignis amoris erga nos vestri, & caritatis cernuntur notæ. apparet etiam quanto studio teneamini ad nos subleuandos in hæc loca veniendi hæc plenâ pietatis voluntatem, quoniã nos remunerari nõ possumus, Dominus ipse pro sua benignitate compenset: quanquã amori vestro nos etiã aliqua ex parte respondeamus

e z

(quo-